

DAGBOEK VAN KEIZERIN
ALEXANDRA

HOE NEDERIGER DE MENS, DES TE GROTER IS DE VREDE IN ZIJN ZIEL

DAGBOEK VAN KEIZERIN
ALEXANDRA

HOE NEDERIGER DE MENS, DES TE GROTER IS DE VREDE IN ZIJN ZIEL

Glagoslav

Orthodox Logos

KEIZERIN
ALEXANDRA FJODOROVNA ROMANOVA

Geef Liefde

Glagoslav

Orthodox Logos

DAGBOEK VAN KEIZERIN ALEXANDRA

HOE NEDERIGER DE MENS, DES TE GROTER IS DE VREDE IN ZIJN ZIEL

Vertaling uit het Russisch - *Ineke Zijlstra*

Voorwoord van Aartspriester - *Artemi Vladimirov*

Vertaling uit het Engels - *Lilia Vasenina*

Redactie Russische tekst - *Vjatsjeslav Martsjenko*

Adviseurs - *Richard (Foma)Betts, Vladimir Legojda*

Opmaak - *Dmitri Rodionov*

© 2014, Stichting Orthodox Logos, Nederland

© 2014, Uitgeverij Glagoslav, Nederland

Uitgeverij Glagoslav
Ringbaan Oost 102
5013 CD Tilburg
Nederland

www.glagoslav.nl

ISBN: 978-94-91425-64-6

Op dit boek rust copyright. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, noch anderszins worden verspreid in een andere band of omslag dan die waarin het is gepubliceerd, zonder dat een soortgelijke voorwaarde, inclusief deze voorwaarde, aan de volgende afnemer wordt opgelegd.

Inhoud

Woord vooraf	7
Het huwelijk en het gezinsleven	11
Wijze Woorden	51
De Tuin Van Het Hart.	89

Vorstin Alexandra Fjodorovna Romanova

Woord vooraf

Deze fragmenten uit de aantekeningen van keizerin Alexandra Fjodorovna zie ik als een openhartig getuigenis. Zo rijk het aantal geestelijke geschriften is dat vandaag de dag gewijd wordt aan het kloosterleven, zo pover is de lijst van werken die de moderne lezer bekend zouden kunnen maken met de christelijke inzichten over het huwelijksleven. Intussen kiezen de meeste christenen voor het kerkelijk huwelijk, door de heilige vaders 'De haven van eerbaarheid' genoemd.

We kunnen niet verhullen dat ons leven vervuld is van zorgen over ons dagelijks brood, dat beperktheid en zondigheid vaak een duidelijk stempel drukt op de verhouding tussen man en vrouw. Geleidelijk aan verschralen de gevoelens die verliefde mensen tot de meest gelukkige wezens op aarde maken, verbleekt het licht van offervaardigheid en ridderlijkheid, alledaagsheid maakt de omgang tussen echtgenoten kleurloos. Van tijd tot tijd voelen ze zich een sleper die zwoegend de trekschuit van het dagelijks bestaan voorttrekt. De ervaring van vorst Nicolaas en vorstin Alexandra was duidelijk heel anders. De aangeboren adeldom en de zuiverheid van gevoelens en intenties gingen samen met een bewuste en weloverwogen inspanning om het verbond te beschermen, dat tot een waar voorbeeld werd voor gezagsgetrouwe

mensen. Doordat de levensweg in martelaarschap eindigde, werd dit voorbeeld voor eeuwig vastgelegd.

Voor ons is het van groot belang dat Alexandra Fjodorovna, toen ze *Home-Making* las, overschreef wat het meest overeenkwam met haar eigen ervaring als echtgenote. Blijkbaar had ze meerdere geschriften bij de hand, verschillend van genre en inhoud. Filosofische beschouwingen, huwelijksethiek, poëzie, spirituele teksten, het was voor haar allemaal voeding voor contemplatie. Waarschijnlijk waren lang niet alle door haar geciteerde schrijvers Orthodox, maar de tsarina was in staat teder en oprecht lief te hebben. Met christelijke wijsheid en bedachtzaamheid diepte ze die parels aan morele wijsheid en aforismen op, die haar vrouwelijke hart het meest aanspraken.

De innerlijke kracht van de gepubliceerde aantekeningen ligt in het deugdzame beeld van een godvruchtig leven, geheel en al gewijd aan het gezinsideaal van de tsarina. Dat is precies waardoor de onderstaande citaten een rust en een alles overwinnende oprechtheid en hemelse schoonheid ademen! Nu in onze tijd gewone, algemeen menselijke begrippen als schuld, eer, geweten, verantwoordelijkheid en geloofwaardigheid niet meer voor zichzelf spreken en nu, zoals het evangelie van Mattheus zegt “*de wetsverachting toeneemt, waardoor de liefde in velen verkilt,*”(Matth.24:12), kan het lezen van deze teksten een ervaring van geestelijke orde blijken. De adviezen en waarschuwingen voor gehuwden, de gedachten over ware en ingebeelde liefde, beschouwingen over de relatie met naaste familie, getuigenissen van de bepalende betekenis van de huiselijke sfeer en van het interieur op de morele ontwikkeling van de persoonlijkheid van het kind, het

is een greep uit de lijst van ethische vraagstukken die de tsarina aansnijdt. Hoe vaak je het materiaal ook doorleest, elke keer vind je weer iets nieuws, dat je net op die dag of dat moment nodig hebt, want het huwelijksleven doet een beroep op het inzetten van alle creatieve krachten. De tsarina helpt ons met nieuwe ogen te kijken naar het door God ingestelde huwelijk, om dit geschenk in het licht van de liefde van Christus te zien, om zo elkaar tot eer van God in alle redelijkheid te dienen. Lezers met een goed en welwillend hart, zachtmoedig en stil van aard, worden gesterkt in bovengenoemde deugden, maar hij, wiens stenen en ongevoelige hart allang vergeten is wat tederheid en toegeeflijkheid, geduld en onbezorgdheid is, die niet in staat is te streven naar een verandering ten goede, zal zich zijn eerste liefde herinneren en berouw hebben. Terwijl de maatschappelijke fundamenten instorten en de mensen zuchten onder de last van hun eigen normloosheid, geloven wij dat deze geschriften velen de ogen zal openen voor de deugden van het huwelijk en anderen zal behoeden voor misstappen waarvoor men vervolgens lang en bitter zou moeten betalen.

‘Wie dan één van de kleinste dezer geboden ontbindt en de mensen zo leert, zal zeer klein heten in het Koninkrijk der hemelen, doch wie ze doet en leert zal groot heten in het Koninkrijk der hemelen.’ (Matt. 5: 19) Dit laatste is duidelijk in vervulling gegaan voor de soevereine vorstin van Rusland. Heilige grootmartelares keizerin Alexandra, bid voor ons!

*door Aartspriester Artemis Vladimirov,
prior van de Allerheiligenkerk van Krasnoje Selo in Moskou*

Nicolaas II en Alexandra Fjodorovna Romanova

*Het huwelijk
en het gezinsleven.*

*Kroonprins Nicolaas Alexandrovitsj
met zijn bruid, prinses Alix van Hessen, 1894*

Het doel van het huwelijk is vreugde te brengen. Dat betekent dat het huwelijksleven het meest gelukkige, complete, zuivere en rijke leven is. Het is Gods ideaal van het volmaakte.

Het Goddelijk plan was dat het huwelijk geluk zou brengen, om het leven van zowel de man als de vrouw compleet te maken, dat niet één van hen zou verliezen, maar dat ze beiden zouden winnen. Als het geen gelukkig huwelijk wordt en leven niet rijker wordt, dan is dat niet te wijten aan de huwelijksgeloften, maar aan de mensen die ze aflegden.

Het huwelijk is een instelling van God. Het was een deel van het Goddelijk plan toen Hij de mens schiep. Het is de nauwste en heiligste band op aarde.

Na de huwelijkssluiting zijn de eerste en belangrijkste plichten van de man die tegenover zijn vrouw en van de vrouw die tegenover haar man. Ze moeten voor elkaar leven, hun leven voor elkaar geven. Voor het huwelijk waren ze allebei incompleet. Het huwelijk is de vereniging van twee helften tot een geheel. Tot het eind van zijn leven draagt ieder een heilige verantwoordelijkheid voor het geluk en hoger welzijn van de ander.

De huwelijksdag moet altijd herdacht worden en een speciale plaats krijgen tussen de andere belangrijke dagen in het leven. Het licht van die dag zal tot het einde van het leven alle

andere dagen verlichten. De vreugde van de huwelijksluiting is niet uitbundig, maar diep en rustig. Wanneer bij het huwelijksaltaar de handen gevouwen worden en de heilige antwoorden klinken, knielen de engelen en zingen zacht hun lied en daarna beschermen ze het gelukkige paar met hun vleugels, wanneer zij hun gezamenlijke levensreis beginnen.

Door toedoen van de gehuwden, van beide of een van beide, kan het huwelijksleven ongelukkig worden. De mogelijkheden om gelukkig te zijn in het huwelijk zijn groot, maar men moet niet vergeten dat het huwelijk ook een fiasco kan worden. Alleen door een goed en wijs huwelijksleven kan de ideale huwelijksrelatie bereikt worden.

De eerste les die geleerd en geoefend moet worden, is geduldig zijn. In het begin van het samenleven komen aard, karakter en temperament aan het licht, evenals onvolkomenheden en eigenaardige gewoonten en voorkeuren, waarvan de wederhelft zelfs geen vermoeden had. Soms lijkt het onmogelijk elkaar te verdragen en komen er eindeloze en wanhopige conflicten, maar geduld en liefde overwinnen alles en twee levens smelten samen tot één, mooier, sterker, completer en rijker leven dat in vrede en rust verloopt. De onzelfzuchtige liefde is hierin een plicht. Ieder moet zijn 'ik' vergeten en zich aan de ander wijden. Ieder moet wanneer er iets niet goed gaat de schuld bij zichzelf zoeken en niet bij de ander. Geduld en zelfbeheersing zijn onmisbaar, ongeduld kan immers alles bederven. Een scherp woord kan het proces van naar elkaar toe groeien voor maanden vertragen. Aan beide kanten moet het verlangen er zijn om het huwelijk

gelukkig te maken en alles wat dat in de weg staat te overwinnen. De sterkste liefde heeft de dagelijkse bevestiging het meest nodig. Juist in ons eigen huis, tegenover degene die we liefhebben, is lomphheid het meest onvergeeflijk.

Een ander geheim van een gelukkig huwelijksleven is de aandacht voor elkaar. Man en vrouw moeten elkaar voortdurend aandacht en tedere liefde geven. Levensgeluk wordt gevormd door afzonderlijke minuten, door de kleine, gemakkelijk vergeten genoegens van een kus, een glimlach, een vriendelijke blik, een welgemeend compliment en ontelbaar kleine maar goede gedachten en oprechte gevoelens. Ook liefde kan niet zonder dagelijks brood.

Ook een belangrijk element van het huwelijksleven is het hebben van belangstelling voor elkaar. Hoe intelligent en aanzienlijk een man ook mag zijn, de zorgen van zijn vrouw mogen voor hem niet onbelangrijk zijn. Aan de andere kant zal iedere wijze en trouwe vrouw bereid zijn belangstelling te tonen voor de zaken van haar man. Zij wil alles weten van zijn nieuwe plannen, welke van zijn ondernemingen geslaagd zijn en welke niet, ze wil op de hoogte zijn van zijn dagelijkse bezigheden. In hun harten delen ze lief en leed. Alles in hun beider leven delen ze. Ze moeten samen naar de kerk gaan, naast elkaar bidden, samen de last van hun zorgen over de kinderen en alles wat hun dierbaar is aan de voeten van de Heer leggen. Waarom zouden ze niet met elkaar praten over hun aanvechtingen, hun heimelijke verlangens, en elkaar

De dagboeken van tsarina Alexandra Fjodorovna zijn niet van het soort dat de lezer een beeld van de tijd of schrijver geeft door de beschreven dagelijks beslommeringen. De tsarina heeft vele bladzijden volgeschreven met korte spreuken, liedteksten, gedichten en korte beschouwingen die ze tegenkwam in het werk van J.R. Miller, Thomas.a Kempis, La Rochefoucauld, Wordsworth, Longfellow en anderen.

Woorden als plicht, ootmoed, volharding, zelfverloochening, nederigheid en toewijding zijn hier sleutelbegrippen. Op papier zijn het woorden, maar het waren richtingwijzers in het leven van een vrouw die een eenzame positie bekleedde aan het Russische hof. Als dochter van de Duitse groothertog Lodewijk IV en de Engelse prinses Alice was Alix, de Duitse naam van Alexandra Fjodorovna, daar een buitenstaander en niet geliefd. Alexandra trad toe tot de Russisch-orthodoxe kerk om te kunnen trouwen met haar grote liefde, tsaar Nicolaas II. Ondanks het gemis van haar geboortestreek Hessen-Darmstadt was zij gelukkig en wijdde zich vol overgave aan haar gezin.

Met de gekozen fragment gunt ze ons een blik in haar ziel en openbaart de bron waaruit zij kracht putte. Haar bekering tot het Russisch-orthodoxe geloof blijkt geen uiterlijke vertoning te zijn om het huwelijk te kunnen sluiten dat ze wilde: haar dagboeken getuigen van een diep doorleefd geloof. De drie verschillende delen, Het huwelijk- en gezinsleven (1899-1904), Wijze woorden (1908-1913) en De Tuin van het hart (1917) bieden veel wijsheid en houden de tijdgeest van 2014 een spiegel voor.

Uitgeverij Glagoslav
ISBN 978-94-91425-64-6
Tilburg

9 789491 425646 >